

Полографія, інтегруючи нові форми взаємодії між аудиторією та митцем, в руслі видовищних шоу, театральних подій, нових форматів перформансу, відкриває практично безмежні перспективи створення унікальних візуальних ефектів, де фізична присутність стає опціональною, а цифрові образи можуть інтерактивно взаємодіяти з аудиторією, що змінює традиційну природу сценічної видовищності.

Сучасна технологічна інноватика оперативно модифікує мистецький процес; технології здатні відтворювати глибокий емоційний і просторовий ефект занурення, створювати унікальні синестетичні простори, де світло, звук, рух, піротехніка та вода, гармонійно поєднуються, створюючи нові візуальні й сенсорні досвіди у потужному впливі на аудиторію. Слід згадати інноваційні світові світло-музичні шоу «живої води» танцююче-співаючих фонтанів як химерного світу єднання візуальних проєкцій з аудіальним рядом та динамічними водними елементами.

Технології, стрімко підсилюючи технічну складову видовищної культури, розширюючи мистецький інструментарій, змінюють виміри естетичного сприйняття її компонент, відкриваючи в глобальному контексті нові горизонти для художніх експериментів, що виходять за межі традиційних форм.

Таким чином, видовищна культура сьогодення перебуває на етапі суттєвих трансформацій, спричинених технологічним прогресом, інноватикою технологій, що перетворюють сам мистецький процес. Технологічні інновації сприяють виникненню нових форматів взаємодії з глядачами, де естетичне сприйняття трансформується в багатовимірний процес участі та занурення.

Ю. Одокієнко

ЕНВАЙРОНМЕНТ ЯК ЗАЛУЧЕННЯ ГЛЯДАЧА ДО АРТПРОСТОРУ

Y. Odokyenko

ENVIRONMENT AS ENGAGEMENT OF THE SPECTATOR TO THE ART SPACE

Енвайронмент, інвайронмент — одна з форм авангардного сучасного мистецтва (виникла в США та країнах Західної Європи в 1960–1970-х рр.), концепція якої полягає в залученні глядача до артпростору (злиття довкілля з художнім об'єктом) з метою:

- зруйнувати історично сформовані розуміння та уявлення мистецтва як чогось відмінного від життя;
- створити натуралістичні артоб'єкти, що імітують реальне середовище;
- зробити глядача «співучасником».

Одним із засновників цього напряму вважається американський художник Джордж Сігал. До течії слід віднести таких художників, як Роберт Смітсон, Христо, Жанна-Клод, Нільс-Удо, Жан-Макс Альберт, Дуетин Хансон, Едвард Кінхольц, Лукас Самарас та ін.

Можна стверджувати, що енвайронмент як мистецтво зародився ще в давнину з наскальних малюнків палеоліту, у яких «описуються» важливі для печерних людей аспекти довкілля (зображення тварин та людських постатей як доісторичні спостереження за природою). Так чи інакше, природа протягом століть залишалася пріоритетною темою для творчості. Художники встановлювали глибокий зв'язок з довкіллям, його проявами, погодою, згодом переносячи ці спостереження у свої твори.

Роберт Смітсон представив есе “A Sedimentation of the Mind: Earth Projects” (укр. «Випадання розуму в осад: Земляні проекти»), яке стало потужним поштовхом до розвитку ленд-арту як виду мистецтва (1968 р.), створив “Earthworks” у “Dwan Gallery, New York, N.Y.”, роботи в експозиції якої кидали виклик традиційним уявленням про виставки, про традиційне розуміння мистецтв, не зображаючи пейзаж, а використовуючи його. Це мистецтво не стільки було пов’язане з ландшафтом, скільки включало його в себе. Відбулося зрушення в авангардному уявленні про ландшафт і відносини з ним, що «відкрило новий простір», і цим розширило способи документування погляду на художнє та його концептуалізацію (1960–70-ті рр.).

Поширення паблік-арту стимулювало художників використовувати міський пейзаж як платформу з метою обміну ідеями та концепціями про довкілля з ширшою аудиторією. Багато художників в енвайронменті зараз хочуть не просто залучити глядачів для своїх робіт, а й розповісти публіці про значення та цілі свого мистецтва.

Алан Конфіст представив ключову ідею енвайронменту як повернення природи до міського середовища “Time Landscape”, запропонованого як «пейзажний твір» в Нью-Йорку в 1965 р. про «стадії росту» «у нижньому Мангеттені на північно-східному куті La Guardia Place і West Houston Street».

На перший план в енвайронменті виходить зв’язок художника з природою та використання природних матеріалів. Ця концепція тісно пов’язана з ленд-артом і сферою екологічного мистецтва, що розвивається. Художники в енвайронменті часто використовують ідеї з науки та філософії, що робить сферу міждисциплінарною. Ця практика вміщує традиційні медіа, нові медіа та найважливіші суспільні форми виробництва. Роботи включають повний спектр ландшафтних/екологічних умов — від сільських до приміських та міських. Нерідко модне поняття «енвайронмент» пов’язується з екологічною проблематикою, але не обмежується лише нею.

Отже, енвайронмент концентрує фокус уваги більше не на формальних проблемах, а, швидше, на глибших зв’язках систем, процесів та явищ із соціокультурною проблематикою, пропонуючи переосмислити ленд-арт та предметно-орієнтоване мистецтво. Енвайронмент, тяжіючи до комплексних соціальних підходів, інтерпретованих як етичні, останніми роками на перший план виводить нове розуміння мистецтва, у якому панують, з одного боку, соціальні й культурні аспекти, з іншого, — роздуми про людську залученість у світ природи. Енвайронмент створюється з урахуванням ширшого впливу твору та його сприйняття стосовно довкілля, доступного для огляду ландшафту, іншими словами, як усвідомлене та цілеспрямоване залучення глядача до артпростору, маючи на меті вможливити пережити сильні емоційне враження і відчуття реальності подій, що відбуваються.

О. Любченко, П. Кучин, В. Кучина

ТЕАТРАЛЬНА ТА КІНОШКОЛА ІНГМАРА БЕРГМАНА

О. Lyubchenko, P. Kychin, V. Kychina

INGMAR BERGMAN THEATRE AND FILM SCHOOL

Інгмар Бергман народився 14 липня 1918 р. в м. Упсала, Швеція. Один з найвизначніших кінорежисерів і сценаристів ХХ ст., який став відомим завдяки своїм філософським і психологічним фільмам, що досліджують питання життя та